

Četrnaesta lekcija • Lesson Fourteen

A1

RECEPT ZA KAVU

For those working on their own, follow the instructions given in the textbook and and make coffee. As you read the instructions, note how infinitives, the impersonal verb with *se*, and *treba* are used when giving instructions. Also note the use of conjunctions such as *čim*, *dok*, as well as adverbs and adverbial phrases such as *zanim*, *onda*, *tad*, *na kraju*, in describing the process.

You also might enjoy watching this short film in the internet:

<http://www.archive.org/details/BOSANSKA-KAHVA>

A2

✂ Replace each italicized infinitive in the text by the appropriate verbal adverb. The first two verbs in the text [*vràćajući se* and *skrenuvši*] have been done for you as examples. As you may wish to form the adverbs first before inserting them into the text, the verbs are given below. Note the aspect of each of the listed verbs. Remember that only perfective verbs form past verbal adverbs, and only imperfective verbs form present verbal adverbs.

Verbs: svrätiti – svrätivši, gledati – gledajući, jesti – jedući, piti – pijući*, znati – znajući, osjećati se – osjećajući se, javiti se – javivši se, nàdati se – nàdajući se, probùditi se – probùdivši se, vòziti vozeći, žuriti se – žureći se, rastajati se – rastajući se.

*Note the correction: not *popiti* – *popivši*, but *piti* – *pijući*. Also note that the frequency of these forms in this paragraph is far greater than you will find in normal writing. This has been done for the purpose of giving you practice in forming them.

OLUJA

Vràćajući se kući kolima oko pet i petnaest navečer nakon službenog pùta u drugom gradu, dvije kolegice su naišle na oluju s jakim padalinama, čas snijeg, čas kiša, a da stvar bude gora, padao je mrak. *Skrenuvši* s pùta i *svrätivši* do najbližeg mjesta do pola šest, sklònile su se u jednu gostionicu. **Gledajući** kroz pròzor gostionice kàko se snijeg pretvara u nàlete kiše i vjetra, očajno su razmišljale isplati li se putovati dalje. **Jedući** ondje večeru, i **pijući** vina, razgovarale su o svojoj situaciji. **Znajući** da se ne može vòziti po takvoj oluji, odlučile su prespavati u obližnjem hotelu. **Osjećajući se** bespomoćne slušale se vijesti, vremensku prognozu i izvješće o stanju na cestama. **Javivši se** svojim oko pola devet, otišle su rano spavati, **nàdajući se** da će se sutradan vrijeme proljepšati, tako da mogu nastaviti putovanje. I zaista, **probùdivši se** vrlo rano u pet do pet, saznale su na vijestima da su uvjeti na cesti znatno bolji. **Vozeći**, vidjele su kako su se oblaci

razišli, sunce grànolo i dan se razvedrio. **Žureći se** natrag, nisu stale nijednom na pùtu, sve do svoga grada gdje su stigle u dvadeset do jedanaest. Jàvile su se reda radi na poslu i onda **rastajući** se svaka se vràtila svojoj kući.

CRNA KRONIKA

Verbs: obavijestiti se, odvesti, pozvati, pronaći, prijaviti, reći, roditi se, utvrditi.

✎ 1. Make the passive participle of each of the above verbs.

2. Replace each of the italicized verbs with a passive phrase. This is a phrase composed of the verb “to be” (in the form required by the context) plus the passive participle (with the endings required by the context - remember that the passive participle, though derived from a verb, is grammatically an adjective).

3. Use this passive phrase to replace the active form of the italicized active form of the same verb found in the text. Remember that to turn an active sentence into a passive one you must drop the subject of the active verb and turn the active verb’s object into the passive sentence’s subject. Verbs which are already passive retain their subjects.

4. The passive participle often stands at the beginning of the clause or sentence.

[Note the changes to the instructions.]

Example:

Verb: obavijestiti se

1. **participle:** obaviješten

2. **passive phrase:** obaviještena je

3. **Answer: The active sentence** Policijska uprava je obavijestila njihovu obitelj **becomes the passive**

sentence: Obaviještena* je njihova obitelj.

*Note the change in word order in this example.

1. odvesti, odveden

Par je odveden u bolnicu.

2. pozvati, pozvan

Pozvana je hitna pomoć.

3. pronaći, pronađen

Pronađeni su žena i muškarac kako leže u besvjesnom stanju pored ceste.

4. prijaviti, prijavljen

Prijavljen je slučaj policiji.

5. reći, rečen

Rečeno je da srećom par nije poginuo.

6. roditi se, rođen

Žena je rođena 1973., g. a muškarac je rođen 1975. g.

7. utvrditi, utvrđen

Utvrđeno je da su to brat i sestra.

MAGLA

Rewrite the sentences with italicized verbs to make them either impersonal or passive. All the verbs except *zaboraviti* in the last sentence will require constructions with "se".

Do this by turning sentences with direct objects into passive sentences (as you make that object the subject of the passive sentence) and by turning sentences without direct objects into impersonal ones.

Hint: it will be easier if you first separate the verbs which have direct objects (such as *vidjeti*) from those which do not (such as *stići*). Impersonal sentences whose main verb is *biti* do not include *se*.

Jesenja magla je bila gusta te noći, pa se ništa nije vidjelo

Od magle se sve stišalo pa se ništa nije čulo.

Okupljalo se na kolodvoru ali se nije govorilo.

Čekao se povratak učenika i nastavnika sa školskog izleta.

Očekivala su se djeca u devet sati navečer, ali zbog magle nije bilo sigurno hoće li vlak zakasniti ili ne.

Nakon sat vremena zakašnjenja, odjednom se primijetio vlak kako stiže izdaleka.

Zabrinutost roditelja je nestala čim se shvatilo da će se djeca uskoro pojaviti.

Konačno se stiglo na kolodvor u deset i pedeset pet.

Radovalo se dolasku vlaka.

Na kraju, kad su djeca sišla s vlaka, posve je zaboravljen strah. Pošlo se kući na spavanje.

VJEŽBE

B1

Give directions for how to get somewhere, using this exchange as a model.

For those working on their own, go over the exercise until you know it by heart.

☆ Example:

1. Kako se ide do fakulteta?

2. Može se ići tramvajem, ali se direktnije ide ovom ulicom.

3. Koliko je dalèko?
4. Ide se oko tristo metara.
5. A onda?
6. Ide se dalje ravnò, ne treba skrènuti ni lijevo ni desno.
7. I to je sve?
8. Kad se vidi vèlika žuta zgrada treba skrènuti odmah desno.
9. A poslije toga?
10. Bit će tri ulaza, treba ući u srednji.

B2

Turn each sentence below into an impersonal sentence with *se* and then translate* the resulting sentence into English.

*Note that sentences such as these can often be translated in several ways.

Present tense example:

Govore da me varaš.

Govori se da me varaš. [title of a popular song sung by Zvonko Bogdan].

Possible translations: People are saying that you are cheating on me.

It is being said that you are cheating on me.

Rumor has it that you are cheating on me.

Past tense example with transitive verb:

Rado smo čitali njezin roman.

Njezin se roman rado čitao.

Past tense example with intransitive verb:

U osam sati išlo se kolima u grad.

1. Govori se o njegovom poslu.

There is talk about his job.

People are talking about his job.

2. Danas se svugdje priča o tom novom filmu.

These days everyone is talking about that new film.

Everywhere people are talking about that new film.

3. Ide se ovom ulicom do tvoje kuće.

The way to your house is down this street.

One gets to your house by going down this street.

4. Kaže se da je vani hladno.

They say it's cold outside.

It's said to be cold outside.

Presumably it's cold outside.

5. Radi se kako treba.

One works as one must.

You work the way you have to.

Work gets accomplished as necessary.

6. Sve se zna o njihovim problemima.
Everything is known about their problems.
Everybody knows about their problems.
Their problems are public knowledge.
7. Razmišlja se o tome što će sutra novine pisati.
People are wondering what the papers will say tomorrow.
Everybody's thinking about what the papers will say tomorrow.
8. Razgovaralo se o nama.
They were talking about us.
There was talk about us.
We were the topic of conversation.
9. U vlakovima se išlo brzo.
The trains went fast.
Traveling by train used to go quickly.
10. Najnovija pjesma se slušala svugdje.
The newest song was heard everywhere.
Everyone was listening to the newest song.

B3

Working with each other in class, turn each sentence below into a sentence using a passive participle and then translate the resulting sentence into English (see the instructions following 14A3).

1. Uređena je soba bez tvoje pomoći.
The room was arranged without your help.
2. Kupljene su tri knjige.
Three books were bought.
3. Uzeta je njegova torba, i uzeti su njihovi* materijali.
His bag and their materials were taken.
*Note that svoj can no longer be used in the passive version of the sentence.
4. Viđen je.
He was seen.
5. Popijeno je pet piva.
Popito je pet piva.
Five beers were drunk.
6. Napisano je pismo od Gospodina Kovača Gospođi Brkić.
A letter was written to Mrs. Brkić by Mr. Kovač.

B4

Working with each other in class, turn each sentence below into a passive sentence with *se* and then translate the resulting sentence into English (see the instructions following 14A2).

1. Vidi se visoka zgrada tamo.
The large building is visible there.
2. Gledao se film.
A film was watched.
The film was watched.
3. Popila se čaša vode.
A glass of water was drunk.
4. Kompjutor se nije popravio.
The computer was not repaired.
5. Stvari su se sklonile sa stola.
The things have been removed from the table.
6. Materijali su se obradili sinoć.
The materials were prepared last night.

B5

Rework 4A3 and 5A1 changing the verbs to impersonals and passives with *se*.

1. Pije li vam se? Želi li se čaša soka?
2. Ne, hvala, soka od naranče ima, ali želi se hladna voda bez leda.
3. Tu ima puna čaša hladne vode. Želi li se još nešto?
4. Molj se za dva keksa.
5. Tu ima dva fina keksa. Može?
6. Može, hvala.
7. I još nešto?
8. Hvala, ništa više.

Kratka priča:

Išlo se u grad.

Kamo se ide? pitalo se.

Idę se od jedne kuće do druge, kázalo se.

Koliko ima kuća? pitalo se.

Ima pet malih kuća za pet velikih mačaka, kázalo se.

Zašto se ide od kuće do kuće, pitalo se.

Idę se da bi se jele kruške, odgovaralo se.

Malo krušaka ili puno krušaka? pitalo se.

Uzima se po dvije kruške, kázalo se.

Kratka priča:
Išlo se u građ.
Kamo se ide? pitano je.
Ide se od jedne kuće do druge, kazano je.
Koliko ima kuća? pitano je.
Ima pet malih kuća za pet velikih mačaka, kazano je.
Zašto se ide od kuće do kuće, pitano je.
Ide se da bi se jele kruške, odgovarano je.
Malo krušaka ili puno krušaka? pitano je.
Uzima se po dvije kruške, kazano je.

B6

Pair up with another student, and together retell, in the form of indirect narration, exercises 1A3, 1A4, 2A1, 2A2, 2A3 or 2A4.

Example, 1A1:

1. Broj 1 pozdravlja broj 2.
2. Broj 2 pitā, tko je ona?
3. Broj 1 odgovāra da je student i da se zove .....
4. Broj 2 kaže da se zove .....

Rule of thumb: all clitics in the subordinate phrase should immediately follow the da, as in the examples Broj 1 kaže da JE student and Broj 2 kaže da SE zove ..... Review the rules of clitic ordering in the grammar to 6A3.

1A3

Broj 1 i broj 2, kōji su stūdenti, sreću George-a i Mary kōji se šetaju s brojem 3, također stūdent. Pozdravljaju se i onda razgovāraju o mački i psu i o imenima. George pitā kako se kaže njegovo ime na bosanskom, hrvatskom i srpskom. Studenti mu kažu da se kaže Juraj na hrvatskom, Đorđe na srpskom, a na bosanskom i Juraj i Đorđe.

1A4

Vježba A4 je razgovor između jednog stūdenta i jedne stūdentice o George-u i Mary. Nakon što stūdentica saznaje da je George profesor a Mary profesorica, ona pitā za njihova psa. Stūdent joj odgovāra da pas nije profesor, ali da pas jest njihov prijatelj. Stūdentica onda želi znati jesu li pas i mačka također prijatelji. Stūdent joj odgovāra da jesu i nisu. Nakon toga stūdentica saznaje da su George i Mary Englezi.

2A1

Jedna osoba pitā drugu ima li bilježnicu jer joj bilježnica treba ali kaže da ima rječnik. Druga osoba prvoj odgovāra da bilježnicu ima međutim rječnik nema. Dakle, oni se odlučuju da će učiti zajedno u petak.

2A2

Dvije osobe razgovāraju o visokom čovjeku kōga zajedno gledaju. Slāžu se da je zaista visok.

2A3

U ovoj vježbi prva osoba kupuje svōjem bratu psa i razgovāra s drugom osobom o tome kōje bōje psa treba kupiti. Odlučuju se za crvenu bōju jer se njegovom bratu sviđa crvena bōja.

2A4

Vježba A4 je razgovor u papirnici. Prva osoba traži neki udžbenik i neke olovke. Druga osoba radi u papirnici i prodaje te stvari toj prvoj osobi.

DOMAĆA ZADAĆA

C1

STRONG RECOMMENDATION. THIS EXERCISE WILL TEACH YOU A GREAT DEAL IF YOU DO IT THOROUGHLY FIRST WITHOUT CONSULTING THE ANSWER KEY.

a) Provide a definition for each verb. b) Determine whether each verb is imperfective or perfective. c) Give either the present or past verbal adverb, depending on the aspect. d) Give passive participles for those verbs which are marked with an asterisk. e) Finally, identify the type of each verb according to the list given on page 142 in Lesson 10.

This assignment is best accomplished as three sequential homework assignments.

Verb	definition	aspect	adverb	participle	verb type
biti	to be	I/P	bivajući/bivši		irr.
čekati	wait	I	čekajući		1
dati	give	P	davši		1/13
davati	give	I	dajući		9
doći	come	P	došavši		16
držati	hold, keep	I	držeći		4
govoriti	speak	I	govoreći		2
gubiti	lose	I	gubeći		2
htjeti	want	I	hoćeći		irr.
ići	go	I	idući		16
ispadati	end up; fall out	I	ispadajući		1
ispričati	tell all	P	ispričavši	ispričan*	1
izaći	go out	P	izašavši		16
izbrisati	wipe, erase	P	izbrisavši	izbrisan*	5
izgledati	seem	I	izgledajući		1
iznajmiti	borrow	P	iznajmivši	iznajmljen*	2
javiti se		P	javivši se	javljen*	2
javljati se		I	javljajući se		1
kazati	say	I	kažući	kazan*	5
kružiti	circle	I	kružeći		2
kuhati	cook	I	kuhajući	kuhan*	1
kupiti	buy	P	kupivši	kupljen*	2
kupovati	buy	I	kupujući		8a
ležati	lie	I	ležeći		4
misliti	think	I	misleći	mišljen*	2
moliti	pray	I	moleći	moljen*	2
naći	find	P	našavši	nađen*	16
nalaziti se	be located	I	nalazeći se		2
napasti	attack	P	napadavši	napadnut*	13/15b

napisati	write	P	napisavši	napisan*	5
napuniti	fill	P	napunivši	napunjen*	2
naručiti	order	P	naručivši	naručen*	2
naučiti	learn	P	naučivši	naučen*	2
navratiti	drop in	P	navrativši		2
nervirati se	be irritated	I	nervirajući se		1
nestati	disappear	P	nestavši		7/10
obavijestiti	inform	P	obavijestivši	obaviješten*	2
obécati	promise	P	obécavši	obécán*	1
objasniti	explain	P	objasnivši	objašnjen*	2
obraditi	process	P	obradivši	obrađen*	2
ocijeniti	evaluate	P	ocijenivši	ocijenjen*	2
očekivati	expect	I	očekujući	očekivan*	8b
odgovarati	answer	I	odgovarajući		1
odigrati	play	P	odigravši	odigran*	1
odlaziti	depart	I	odlazeći		2
odlučiti	decide	P	odlučivši	odlučen*	2
odnijeti	carry away	P	odnijevši	odnesen*	14/13
odvesti	lead away	P	odvedavši	odveden*	13
odvesti	drive away	P	odvezavši	odvezen**	14
opisati	describe	P	opisavši	opisan*	5
oprati	wash	P	opravši	opran*	10
osjećati	feel	I	osjećajući		1
ostati	remain	P	ostavši		7/10
otići	depart	P	otišavši		16
padati	fall	I	padajući		1
pasti	fall	P	padavši		13/15b
pisati	write	I	pišući	pisán*	5
piti	drink	I	pijući	pit*	6
plašiti	frighten	I	plašeći	plašen*	2
početi	begin	P	počevši	počet*	11
počinjati	begin	I	počinjući		5
poći	set out	P	pošavši		16
podijeliti	share	P	podijelivši	podijeljen*	2
pogledati se	look at oneself	P	pogledavši se	***	1
pogledati	look at	I	pogledajući	**	1
pogledati	glance at	P	pogledavši	pogledan**	1
pojavit se	appear	P	pojativši se		2
pojesti	eat	P	pojedavši	pojeden*	13
pokloniti	bow	P	poklonivši	poklonjen*	2
pokušati	try	P	pokušavši		1
polagati	take [exam]	I	polazeći		5
polaziti	set out	I	polazeći		2
položiti	pass [exam]	P	položivši	položen*	2
pomagati	help	I	pomažući		5
pomoći	help	P	pomogavši		15b
ponuditi	offer	P	ponudivši	ponuđen*	2
popiti	drink	P	popivši	popit, popijen*	6
popraviti	fix	P	popravivši	popravljen*	2
poslužiti	serve	P	posluživši	poslužen*	2
postavljati	put	I	postavljajući	postavljan*	1

pòstaviti	put	P	pòstavivši	pòstavljen**	2
poštovati	respect	I	poštujući	poštovan**	8a
pòzdraviti	greet	P	pòzdravivši	pòzdravljen*	2
poznàvati	know	I	pòznajući		9
pòzvati	invite	P	pòzva ^v ši	pozvan*	10
preporučiti	recommend	P	preporučivši	preporuč ^e n*	2
pričati	talk, tell	I	pričajući		1
probuditi	awaken	P	probudivši	probuđen*	2
pročitati	read through	P	pročitavši	pročit ^a n*	1
prodavati	sell	I	prodajući		9
proglasiti	proclaim	P	proglasivši	proglašen*	2
prokockati	gamble away	P	prokockavši	prokockan*	1
propustiti	miss	P	propustivši	propušten*	2
provesti	spend	P	provedavši	proveden*	13
pružiti	offer	P	pruživši	pružen*	2
pustiti	let go	P	pustivši	pušten	2
pušiti	smoke	I	pušeći		2
putovati	travel	I	putujući		8a
raditi	work, do	I	radeći	rad ^e n*	2
razbuditi se	wake up	P	razbudivši se		2
razgovarati	converse	I	razgovarajući		1
razmisliti	think over	P	razmislivši	razmišljen*	2
razmišljati	think over	I	razmišljajuću		1
razumijeti	understand	I/P	razumijeći		12
reći	say	P	reka ^v ši	rečen*	15a
rješavati	solve	I	rješavajući		1
riješiti	solve	P	riješivši	riješ ^e n*	2
sanjati	dream	I	sanjajući	sanjan*	1
sipati	pour	I/P	sipajući	sipan*	1
sjećati se	remember	I	sjećajući se		1
sjetiti se	remember	P	sjetivši se		2
skloniti	put away	P	sklonivši	sklonjen*	2
slàgati se	agree	I	slàžeći se		5
slijegati	shrug	I	sliježući		5
slati	send	I	šalj ^u ći		10
slušati	listen	I	slušajući		1
skrenuti	turn	P	skrenuvši	skrenut*	7
smàtrati	consider	I	smàtrajući		1
smětati	bother	I	smětajući		1
smjeti	dare	I	smij ^u ći		12
spremati	prepare	I	spremaj ^u ći		1
spremiti	prepare	P	spremitivši	spremljen*	2
spustiti	lower	P	spustivši	spušten*	2
stajati	stand	I	stojeći		4
stanovati	reside	I	stanujući		8a
staviti	put	P	stavivši	stavljen*	2
stavljati	put	I	stavljajući		1
stvarati	create	I	stvarajući	stvaran*	1
sùmnjati	doubt	I	sùmnjajući		1
stići	arrive	P	stigavši		15b
stizati	arrive	I	stižući		5

studirati	study	I	studirajući		1
sviđati se	be pleasing to	I	sviđajući se		1
točiti	pour	I	točeći	točen*	2
trajati	last	I	trajući		5
učiti	study	I	učeći	učen*	2
umivati se	wash	I	umivajući se		1
uparkirati	park	P	uparkiravši	uparkiran*	1
urediti	arrange	P	uređivši	uređen*	2
uzeti	take	P	uzevši	uzet*	11
uzimati	take	I	uzimajući	uziman*	1
uživati	enjoy	I	živajući		1
večerati	have supper	I/P	večeraajući		1
voziti	drive	I	vozeći	vožen*	2
vraćati se	go back	I	vraćajući se		1
vratiti se	go back	P	vrativši se		2
vratiti	return	P	vrativši	vraćen*	2
zaboraviti	forget	P	zaboravivši	zaboravljen*	2
zaključiti	conclude	P	zaključivši	zaključen*	2
zamoliti	request	P	zamolvši		2
zarađivati	earn	I	zarađujući		8b
završavati	finish	I	završavajući		1
završiti	finish	P	završivši	završen*	2
značiti	signify	I	značeći		2
živjeti	live	I	živeći		3

* Items marked by one asterisk were so marked in the Textbook list.

** Two asterisks mark additions of verbs and/or passive participles to the list.

*** Three asterisks mark an item which was mistakenly given in the Textbook as suitable for a passive participle, whose asterisk has therefore been removed.

C2

The eight sentences below include ones containing a) passive participles, b) present verbal adverbs, c) past verbal adverbs, d) impersonal or passive *se*. Mark which is which. Then translate each sentence into English.

1. Kako je ranije rečeno, doručak bez novina nije pravi doručak.

Passive participle.

As was noted (= said) earlier, breakfast without a newspaper is not a proper breakfast.

2. Kako se kaže bioskop na hrvatskom?

Passive se.

How does one say "bioskop" in Croatian?

3. Kupivši nove olovke i teke, pošla je na prvi dan škole.

Past verbal adverb.

Having bought new pencils and notebooks, she set off for her first day of school.

4. Postavljajući pitanja, đaci saznaju odgovore.

Present verbal adverb.

While posing the questions, the pupils realize the answers.

5. Stv $\acute{a}$ rajući probl $\acute{e}$ me, ljudi ih rješ $\acute{a}$ vaju.
Present verbal adverb.
 In creating problems, people resolve them.
6. Ako $\acute{c}$ e se španjolski jezik ućiti kako treba, student $\acute{i}$ trebaju svaki dan p $\acute{i}$ sati domáće zádaće.
Passive se.
 If Spanish is studied as it should be, students should write homework every day.
7. Pop $\acute{i}$ to je mlijěko, pojeden je kruh, ali još $\acute{i}$ ma jabuka.
Passive participles.
 The milk has been drunk and the bread eaten up, but there are still some apples.
8. Gospođa je $\acute{z}$ eljela biti ljubazna, ponudivši gospođina s koláčem.
Past verbal adverb.
 The lady wished to be kind in having offered to serve the gentleman some cake.

C3

Translate these sentences into B or C or S. Write two sentences each for the 'if' sentences in nos. 8 and 10, one which suggests that the sentence is purely hypothetical (you will never be a mechanic, or it is impossible to eat your dinner in ten minutes), and the other which suggests that these things could actually happen.

- Nap $\acute{i}$ savši p $\acute{i}$ smo, stavila sam ga u kuvertu.
- Jáv $\acute{i}$ vši se mušterijama, upravteljica je odgovoрила na njihova p $\acute{i}$ tanja.
- Mislěći na nešto, odvjetnik je zaboravio proćitati novine.
- Sve su se brige zaboravile kad je závršen $\acute{i}$ spit.
- Kupljeno je cvijeće, popita káva, i odvezeni prijatelji doma.
- Pružila se ruka.
 Pružena je ruka.
- Da bi se napravio $\acute{c}$ aj, prvo se kuha voda, onda se voda lije po $\acute{c}$ aj, onda se $\acute{c}$ eka tri do pet minuta. Na kraju se dodaju šećera i mlijěka ako je to $\acute{z}$ eljeno.
- Da sam meháničár, bio bih ljubazan prema svojim mušterijama.
- Biste li bili táko ljubazni da mi toćite $\acute{c}$ asu soka?
- Da večeramo za deset minuta, stigli bismo u kázalište u pola osam.
 Kad bismo večerali za deset minuta, stigli bismo u kázalište u pola osam.

C4

On the internet find the website of one or more of these newspapers. Search under *Crna kronika*. Choose an article of roughly 100-200 words and print it out. Make a list of the passive participles, impersonal se-constructions, verbal past and present adverbs you find, and provide the infinitives they are made from as well as aspectual information on the verbs. Translate the article into English.